

Платформи за е-обучение – добри практики

Проф. дфн Иванка Янкова

Доц. д-р Силвия Станчева

УниБИТ, София

E-learning platforms - good practices

Prof. Dr. of Philosophical Sciences Ivanka Yankova

Assoc. Prof. Dr. Silvia Stancheva

University of Library studies and Information technologies, Sofia

Abstract: *The best online learning platforms are easy to use while providing learners with high quality. Instructors and learners can manage multiple online courses. Whether you're looking to gain skills in new promising majors or just want to explore topics just for general culture, online learning platforms are an amazing and efficiently accessible resource for learning on your own schedule. These platforms tend to be more responsive and offer significantly more specific or surprising knowledge that you wouldn't find on traditional sites. Learners can choose, choosing the best for them. The specific platforms presented by the authors are evidence of quality training already received.*

Keywords: *platforms, e-learning, digitalization, professional education, quality training*

Резюме: Най-добрите платформи за онлайн обучение са лесни за използване и същевременно дават на обучаемите високо качество. Обучителите и обучаемите могат да управляват многобройни онлайн курсове. Независимо дали се стремите да получите умения в нови перспективни специалности или просто искате да проучите теми само за обща култура, платформите за онлайн обучение са невероятен и ефективно достъпен ресурс за учене по ваш собствен график. Тези платформи обикновено са по-адаптивни и предлагат значително по-специфични или изненадващи знания, които не бихте намерили в традиционните сайтове. Обучаемите могат да избират, избирайки най-доброто за тях. Представените от авторите конкретни платформи са доказателство за вече получено качествено обучение.

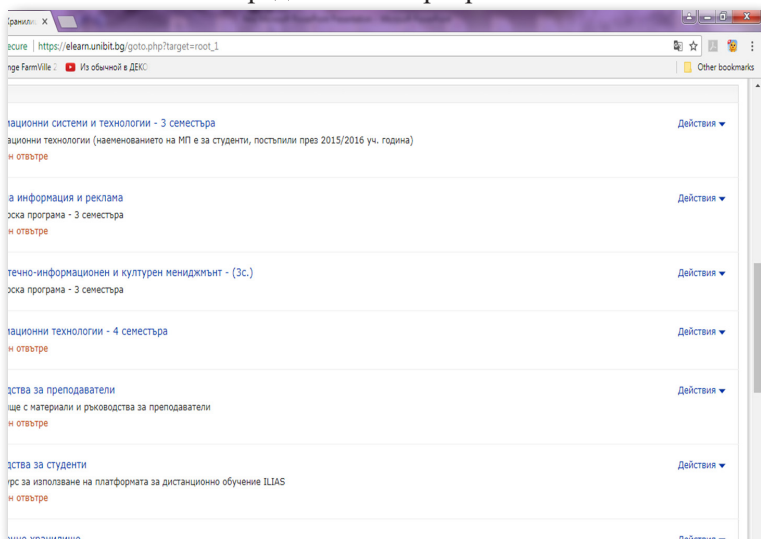
Ключови думи: платформи, е-обучение, дигитализация, професионално образование, качествено обучение

През изминалите години **Университетът по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ)** се утвърди като

едно от най-активните висши училища в България и Европейския съюз, предоставящ професионално образование и обучение за библиотечно-информационни специалисти. Към УниБИТ **Центърът за дистанционно обучение** е с основна задача да оказва техническо и технологично съдействие на преподаватели и студенти в образователния процес, с помощта на съвременни информационни и комуникационни технологии.

Дистанционната форма на обучение е равнопоставена на редовната форма на обучение по отношение на съдържанието на учебния план, изисквания брой кредити за съответната специалност, дипломата за придобита образователно-квалификационна степен и професионална квалификация. Предлагащите програми са подходящи и за лица със специални образователни потребности. Обучението при тези занятия се провежда в платформата за дистанционно обучение ILIAS „Integrated Learning Information Arbeit System“ и чрез използването на софтуер за видео конферентна връзка. **Достъпът** се осъществява с **потребителско име и парола**, което се дава в деня на първата присъствена консултация. Връзка с платформата за дистанционно обучение на УниБИТ е на адрес: <http://elearn.unibit.bg>

Това са част от предлаганите програми.

Фигура 1. Платформата за дистанционно обучение ILIAS

Програмата по Библиотечно-информационен и културен мениджмънт е разделена е в три семестъра. За всеки отделен семестър има материали по преподаваните дисциплини. Преподавателите качват лекции, видеа, презентации и пр. необходими за обучението материали. Има категория „Учебна програма“, в която са сложени всички изисквания за обучението, конспекти, съдържание и методи. В „Материали за самоподготовка“ са всички лекции, помощни материали, изпитни задачи. Има и Форум по дисциплината, който дава възможности за добра обратна връзка между студентите и преподавателите. Дистанционната форма на обучение е организация на учебния процес, при която студентът и преподавателят са разделени по местоположение, но не непременно и по време, като създадената дистанция се компенсира с технологични средства: аудио, видео, компютърни и комуникационни технологии и средства. Платформата ИЛИАС предлага чудесни възможности за самообучение на преподаватели и студенти. Има всички необходими ръководства и помощна информация за добра организация на учебния процес. Има е-библиотека, както и е-хранилище на курсови работи и магистърски тези.

Организацията на обучението на студентите в дистанционна форма включва периоди за присъствено обучение (лекции), които се провеждат след предварително изготвен и публикуван график само в съботно-неделни дни. Останалите часове се провеждат под формата на: самоподготовка, синхронна и асинхронна комуникация с титуляри и асистенти, полагане на тестове, подготовка на курсови работи, проекти и други дейности, предвидени в учебната програма по съответната дисциплина. Семестриалните изпити се провеждат в присъствена форма по предварително обявен график и съгласно нормативните документи на УниБИТ. Платформата предлага и е-поща, като допълнително средство за комуникация и обратна връзка.

Центърът за професионално обучение (ЦПО) към Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ) е лицензиран от Националната агенция за професионално образование и обучение към Министерски съвет. Връзка – <https://cpo.unibit.bg/index.php>

Центърът провежда лицензирани курсове в гр. София и страната, като всеки един от специализираните курсове отваря допълнителна врата за професионална реализация на пазара на труда. Участниците в курса имат реалната възможност да се потопят в атмосферата на работната среда още по време на самото обучение.

ЦПО към УниБИТ работи за следните цели:

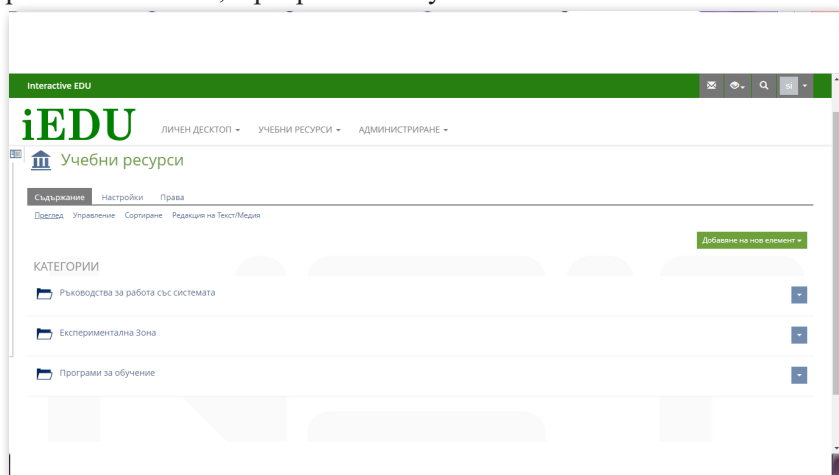
- Да консултира ученици или наскоро завършили гимназия, които трябва да направят избор в своето кариерно развитие, да вземат решения за избор на висше и/или професионално образование, обучение и работа.
- Провеждане на информационни срещи с безработни лица над 18 години за представяне на възможностите за придобиване на професионална квалификация, отговаряща на търсенето на пазара на труда.
- Да консултира хора, които желаят да изберат нова посока на кариерното си развитие, да направят правилния избор за нова работа или професионално начинание, отговарящо на техните изисквания.

ЦПО предлага често срещана форма на цифрови умения. Особено те се наложиха в обученията, които се провеждат по програми на Агенцията по заетостта. Желаетелите да повишат своята квалификация или дигитални умения търсят обучение по програмите на агенцията, заради съфинансирането, което получават. Преподавателите, провеждащи обучението по различните специалности, са висококвалифицирани специалисти в своята област с дългогодишен опит. Разработена е платформа за дистанционно обучение, която да се използва от обучаемите. За курсовете за квалификация се провежда теоретичната част дистанционно, а за по-важните модули има присъствено обучение. ЦПО към УниБИТ предлага възможност за професионално обучение с ваучери по всички професии, лицензирани към Центъра, както и по ключовите компетентности – дигитална грамотност и изучаване на английски език.

ЦПО към УниБИТ предлага курсове за придобиване на професионална квалификация по 15 професии и 17 специалности. Една от тези професии е „Библиотекар“. От 2017 г. ЦПО е одобрен

за доставчик на професионално обучение с ваучери по всички лицензирани към центъра професии, както и по ключовите компетентности – дигитална грамотност и изучаване на английски език. През годината предстоят обучения за придобиване на професионална квалификация по професия „Библиотекар“ по схема „Ваучери за заети лица“ в рамките на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Една от главните и същевременно значими цели на системите на висшето образование, както и на професионалното обучение, е да се установят и наложат механизми за осигуряване на качествено обучение, като краен резултат от него е сертифициране на придобитите нови знания и компетенции. Това се налага, с оглед на осигуряването на непрекъснати подобрения в качеството на обучението.

Това е платформата за е-обучение. Работата в нея е лесна и максимално опростена. Разполага с Ръководства за работа, Експериментална зона, Програми за обучение.

Фигура 2. Платформата за дистанционно обучение на ЦПО-УниБИТ

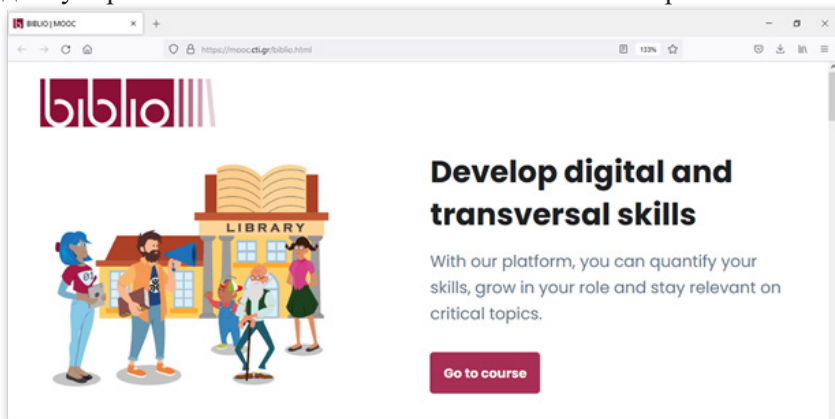
Има всички необходими ресурси за обучение, самоподготовка, изпити, обратна връзка.

Проектът „BIBLIO: Boosting digital skills and competences for librarians in Europe“ е насочен към придобиването на професионална квалификация и на цифрови умения на библиотечните

специалисти, чрез създаване на система за оценка на знанията и уменията, възможностите за обучение, както и валидирането и признаването на придобити такива. Проект BIBLIO обединява 10 партньори от пет държави, като в партньорската мрежа участват секторни организации – национални и международни библиотечни мрежи и организации; VET доставчици /ЦПО/, университет и две европейски мрежи в областта на цифровите умения и библиотечните специалисти.

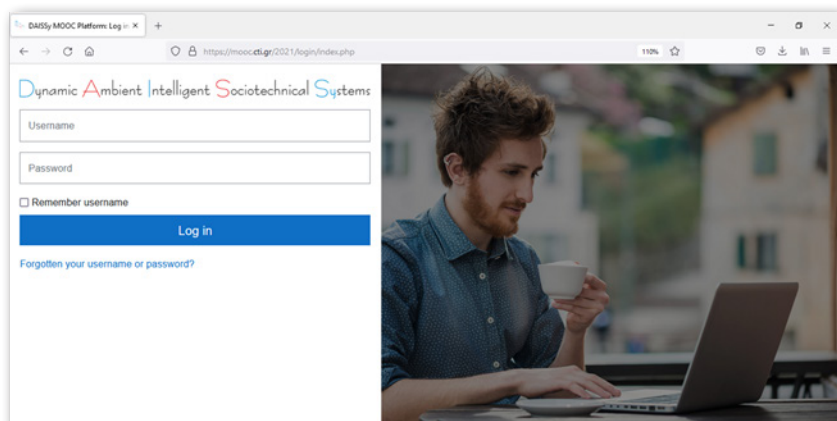
Масовият отворен онлайн курс (МООС) е модерен курс, който дава възможност на обучаемите да развият цифрови и напречни умения, които се считат за основни за библиотечните специалисти в дигиталната ера. МООС използва видеоклипове, презентации и материали за четене и подобрява сътрудничеството между преподаватели и обучаемите чрез форуми и чатове. В края на всеки модул обучаемите могат да оценят самостоятелно своя напредък с помощта на онлайн тестове. Курсът се предоставя безплатно, на английски език. Състои се от 26 учебни модула, материали за обучение са достъпни онлайн в дигитален формат. Обучаемите могат да участват в открити дискусии и форуми.

В рамките на платформата BIBLIO участниците могат да дискутират по библиотечни теми и съответните въпроси.

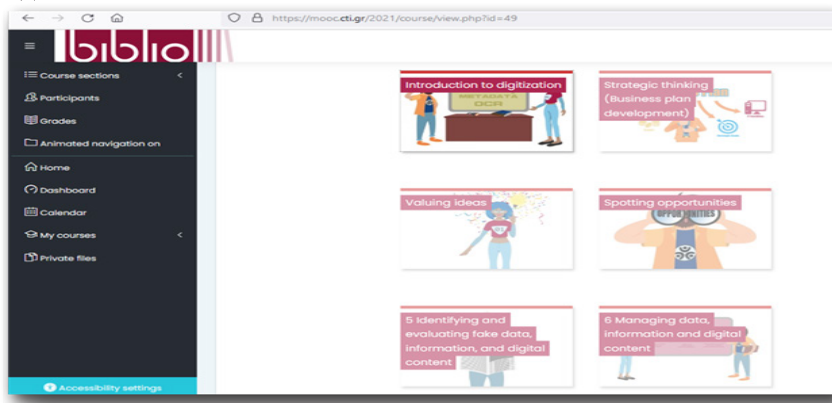
Фигура 3. Платформата за е-обучение по проект BIBLIO

Участниците, които успешно завършат МООС, получават сертификат.

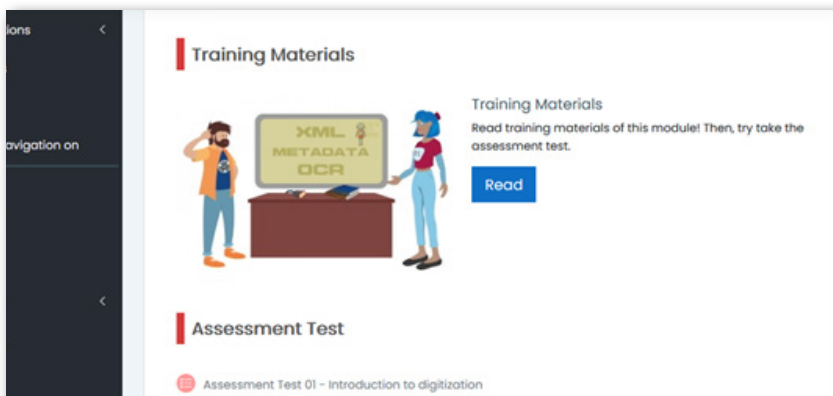
Фигура 4. Платформата **MOOC** за е-обучение по проект **BIBLIO**

MOOC разглежда следните тематични категории: Информация, данни и медийна грамотност; Комуникация и сътрудничество; Създаване на дигитално съдържание; Сигурност; Разрешаване на проблеми; Идеи и възможности; Ресурси; Привеждане в действие.

Фигура 5. Модули и ресурси в платформата **MOOC** за е-обучение по проект **BIBLIO**

Всяка категория включва 4 до 8 модул, в зависимост от темата. Всеки модул разполага с видео с лекции. Обучаемите разполагат с богат и разнообразен набор от материали за обучение. Към всеки модул има задължителен тест, който трябва да преминат.

Фигура 6. Страница с тестове в платформата MOOC за е-обучение по проект BIBLIO

Материалите за обучение са във вид на презентации, видеа, задачи за изпълнение. Обучаемите, завършили MOOC, развиват следните умения по:

- Онлайн и офлайн комуникация;
- Комуникация и взаимодействие с потребителите на библиотеката;
- Създаване на цифрово съдържание;
- Проучване на технологичните промени ;
- Повишаване на информацията, данните и медийната грамотност.

Електронното обучение е полезно, защото е незабавно достъпно и предлага гъвкаво планиране. Преподавателите могат да използват различни образователни стратегии и ресурси, за да обучават от дома с всички необходими интерактивни инструменти, с които разполагат. Това прави онлайн сесиите им също толкова ефективни като традиционните и още по-изгодни, тъй като по време на виртуални сесии те могат да предлагат голямо количество съдържание, взаимодействие, подсилване и обратна връзка в реално време.

Източници

1. **Университет** по библиотекознание и информационни технологии – URL: <<https://www.unibit.bg/>>, посетен на 25.09.2023
2. **Център** за дистанционно обучение - URL: <<https://e-learning.unibit.bg/>>, посетен на 25.09.2023
3. **Система** за дистанционно обучение ILIAS - URL: <<https://e-learn.unibit.bg/>>, посетен на 25.09.2023
4. **Център** за професионално обучение (ЦПО) - URL: <<https://cpo.unibit.bg/index.php>>, посетен на 25.09.2023
5. **Проект BIBLIO** - URL: < <https://www.biblio-project.eu/>>, посетен на 25.09.2023
6. **Платформа МООС** - URL: <<https://mooc.cti.gr/2021/login/index.php>>, посетен на 25.09.2023